

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/86/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124349898
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6124349898.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XX, C. C., v konaní zastúpeného JUDr. Andreou Stupárovou, advokátkou, Novomeského 1266/25, Veľká Lúka, IČO: 50 224 620, proti žalovanému Slovenská republika, v menej ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 7 871,87 €, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/50/2024-331 z 3. apríla 2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe o náhradu škody, ktorú si žalobca uplatňoval voči Slovenskej republike ako členskému štátu Európskej únie pre porušenie práva žalobcu vyplývajúceho zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“ alebo „smernica č. 2003/88/ES“) na 48 hodinový pracovný čas. Smernica bola podľa názoru žalobcu nesprávne implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky a zákon o Hasičskom a záchrannom zbere č. 315/2001 Z. z. umožňoval plánovať služby žalobcu tak, že maximálna hranica 48 hodinového pracovného času nebola dodržaná. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca bol vymenovaný do funkcie hasič – záchranár v štátnej službe dňom 8. marca 2002, službu vykonáva na organizačnej jednotke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici. Pracovná zmena žalobcu sa skladá z výkonu štátnej služby v rozsahu 17 hodín do 31.12.2021 a od 01.01.2022 v rozsahu 16 hodín, za ktorým nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku do 31.12.2021 určená na 7 hodín, vykonávaná v čase od 22.30 do 05.30 hod. rána a od 01.01.2022 sa služobná pohotovosť určovala na 8 hodín v čase od 22.00 do 06.00 hod. Dĺžka jednej pracovnej zmeny žalobcu predstavuje najmenej 24 hodín. Žalobca tvrdil, že v období od 01.01.2021 do 30.06.2024 odpracoval len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby spolu 1990,78 hodín, pričom žiadna z nich nebola započítaná do služobného času hasiča, aj keď sa žalobca ako hasič počas doby služobnej pohotovosti musí nachádzať na svojom pracovisku hasičskej stanici v Banskej Bystrici bez možnosti opustenia pracoviska, byť kedykoľvek počas tejto pripravený na zásah. Spôsob rozvrhnutia služobného času a pohotovosti zasahuje žalobcovi do súkromného a rodinného života tým, že v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 2 ods. 1 smernice odpracoval žalobca v rozhodnom období opakovane viac ako 48 hodín priemerne za týždeň a odpracované hodiny služobnej pohotovosti mu neboli započítané do odpracovaného času. Tým bolo zasiahnuté do práva žalobcu na

ochranu zdravia, ako aj práva na súkromný a rodinný život, keď žalobca nemohol stráviť čas spoločne so svojou rodinou, čo nakoniec viedlo k rozvodu jeho manželstva. Žalobca pri tomto spôsobe výkonu práce bol unavený, nemohol sa podieľať na voľnočasových aktivitách rodiny, prichádzal o čas, ktorý mohol venovať svojim deťom, rodičom, priateľom, záľubám či iným aktivitám, ktoré by nesúviseli s jeho pracovnou činnosťou a prispievali by k relaxácii žalobcu, jeho psychickej a fyzickej regenerácii.

1.1 Žalovaný sa v konaní bránil v spore tvrdením, že podľa článku 2 ods. 2 smernice Rady č. 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci sa táto smernica neuplatňuje na osobitné činnosti verejných služieb ako sú ozbrojené sily a polícia a tieto charakteristiky osobitných činností možno vzťahovať aj na činnosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru a z toho vyvodit', že sa na činnosť hasičov smernica 2003/88/ES nevzťahuje. Žalobca si podľa názoru žalovaného neuplatňuje náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka z dôvodu porušenia jeho práva na priemerný 48 hodinový pracovný čas ale mzdové nároky, keď v žalobe vyčísluje počet odpracovaných hodín určenej a nariadenej služobnej pohotovosti a v závislosti od počtu hodín vyčísluje údajnú nemajetkovú ujmu. Žalobca pri vyčíslení nároku nerozlišoval, či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec pracovného času vyplývajúceho zo smernice alebo nie, z čoho žalovaný vyvodil, že pri výpočte údajnej škody žalobcovi nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa článku 6 smernice alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť. Rozdielne odmeňovanie za výkon určenej a nariadenej služobnej pohotovosti tvorí základ žaloby. Žalobca pri svojich výpočtoch nesprávne vychádza z fondu pracovného času. Pri výpočte údajnej nemajetkovej ujmy sa žalobca vôbec nevenuje porušeniu článku 6 písm. b) smernice. Keby sa aj súd stotožnil s názorom žalobcu, že nedošlo k správnej transpozícii smernice 2003/88/ES do právneho poriadku SR a smernica má priamy účinok a je aplikovateľná v konaní proti členskému štátu, nie je tým založený nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy či náhradu mzdových nárokov. Aj v prípade, že smernica nebola správne transponovaná, je súd povinný skúmať, či pri rozvrhnutí služobného času žalobcu došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice. Spôsob výpočtu priemerného týždenného pracovného času zo smernice nevyplyva. Výpočty žalobcu, ktorý spočítal fond pracovného času s hodinami služobnej pohotovosti, je v rozpore s článkom 2 smernice definujúceho pojem pracovný čas z dôvodu, že žalobca do pracovného času započítal aj čas odpočinku. Žalobca neprihliadol na tzv. neutrálne dni v rámci referenčného obdobia. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je služobný čas príslušníkov Hasičského a záchranného zboru rozvrhnutý nerovnomerne na obdobie 6 mesiacov, čo dovoľuje článok 17 ods. 3 písm. b) a článok 16 smernice č. 2003/88/ES. Žalovaný tvrdil, že žalobca neosvedčil vznik nároku na náhradu škody.

1.2 Uplatnený nárok žalobcom posúdil súd prvej inštancie aj podľa článku 36 Ústavy SR, v ktorom je zakotvené právo zamestnancov na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky, pričom zákon má zamestnancom zabezpečiť najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, podľa ustanovení § 85, § 86, § 91, § 92, § 122 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, ustanovenia § 853 a § 11 až § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

1.3 Žalobca si uplatňoval nárok na náhradu škody v dôsledku porušenia práva Európskej únie nesprávnou implementáciou smernice do vnútroštátneho právneho poriadku. Spor o náhradu škody z dôvodu porušenia úijného práva patrí do právomoci súdu. Pasívna vecná legitímácia v spore svedčí žalovanej Slovenskej republike z titulu absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za škodu vzniknutú nesprávnou transpozíciou smernice do vnútroštátneho práva. Súdny dvor EÚ judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Podľa názoru súdu prvej inštancie boli splnené všetky tri podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody žalobcovi. Článok 2 a článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas. Táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť, od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov. Žalovaný nedostatočne transponoval smernicu, jej článok 6 písm. b), ktorý nebol do zákona o Hasičskom a záchrannom zbore prebratý správne, pretože zákon č. 315/2001 Z. z. umožňoval, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov, presiahol týždenne 48 hodín tým, že v rozpore s článkom 2 smernice nepovažoval za výkon práce obdobie, kedy musel byť príslušník Hasičského a záchranného zboru k dispozícii

žalovanému v čase určenej a nariadenej pohotovosti, ktorá skutočnosť je sama o sebe považovaná za dostatočne závažné porušenie únijnej právnej normy. Žalobca preukázal, že v dôsledku porušenia úijného práva musel reálne odpracovať viac ako bol povinný v zmysle smernice, na úkor svojich blízkych, koníčkov, rodiny a iných aktivít nesúvisiacich s jeho pracovným zaradením. Žalobca tvrdil príčinnú súvislosť medzi porušením práva únie zo strany žalovaného a vznikom škody na jeho strane, žalovaný jeho tvrdenie nijakým spôsobom nevyvrátil. Za nedôvodnú považoval súd prvej inštancie námietku žalovaného, že sa smernica č. 2003/88/ES nevzťahuje na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-429/09 vyslovil jednoznačný záver, že sa smernica má uplatniť na činnosť Hasičského a záchranného zboru a rovnaký názor vyplýva aj z ďalších rozhodnutí SD EÚ. Súdny dvor osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas stanovený smernicou. Z dôvodu, že žalobca musel byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, bolo potrebné hodiny pracovnej pohotovosti započítať do pracovného času žalobcu. To, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b) smernice.

1.4 Z dôvodu, že právny poriadok SR nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie a ujma má najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu posúdil súd uplatnený nárok podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním smernice mu vznikla ujma odškodniteľná v peniazoch. Iba samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu by nespĺnilo funkciu dostatočného zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 OZ. Účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času smernicou bolo zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie.

1.5 Žalobca za primeranú náhradu porušeniu jeho práva považoval finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o Hasičskom a záchrannom zbere pri nariadenej služobnej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie boli v prejednávacom spore splnené. Tieto predpoklady vyplývajú z judikatúry SD EÚ, podľa ktorej štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť. O výške náhrady škody rozhoduje vždy vnútroštátny súd. Spôsob výpočtu výšky nemajetkovej ujmy zvolený žalobcom ako „súčet odpracovaných hodín služobnej povinnosti“ za obdobie od júla 2021 do júna 2024 a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť je len jedným z možných spôsobov určenia či výpočtu výšky nemajetkovej ujmy. Takýto spôsob výpočtu náhrady nemajetkovej ujmy podľa názoru súdu predstavuje len akúsi pomôcku pri stanovení objektívnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Výšku žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy považoval súd prvej inštancie za primeranú porušeniu práva žalobcu a náhradám priznávaným iným príslušníkom Hasičského a záchranného zboru v obdobných veciach. Priznaná náhrada neprevyšuje 50 násobok minimálnej mzdy – limit pri odškodňovaní obetí trestných činov podľa zákona č. 274/2017 Z. z.

1.6 O povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“).

2. V odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie za použitia odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku žalovaný argumentoval, že len nesprávna transpozícia smernice 2003/88/ES do právneho poriadku SR nezakladá automaticky porušenie článku 6 písm. b) smernice. Ak súd prvej inštancie konštatoval, že došlo k nesprávnej, resp. neúplnej transpozícii smernice 2003/88/ES do právneho poriadku SR, tak jeho povinnosťou bolo aplikovať smernicu priamo a skúmať samotné porušenie článku 6 písm. b) smernice, od ktorého si žalobca svoj nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy odvodzuje. Bez zistenia počtu odpracovaných hodín v zmysle článku 2 smernice s prihliadnutím na neutrálne dni podľa článku 6 písm. b) smernice a na referenčné obdobie podľa článku 19 smernice nebolo možné konštatovať porušenie článku 6 písm. b) smernice vo vzťahu k žalobcovi. Nesprávna transpozícia akejkoľvek smernice nikdy nemôže zakladať nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) fyzickej osobe z dôvodu, že jedine Európska komisia môže podniknúť právne kroky voči členskému štátu Európskej únie, ktorý netransponuje určitú smernicu do svojho

vnútroštátneho právneho poriadku. Zodpovedať otázku správnej či nesprávnej transpozície smernice môže iba Európska komisia, nie vnútroštátny súd. Nárok fyzickej osoby z nesprávnej transpozície smernice môže vzniknúť iba ako nežiadúci dôsledok nesprávnej transpozície smernice, čo znamená, že súd prvej inštancie mal skúmať, aký dopad mala nesprávna transpozícia smernice 2003/88/ES na žalobcu.

2.1 Žalovaný zotrváva na námietke nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného z dôvodu, že nie je možné zamieňať samostatné subjekty Slovenskú republiku a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi prebratím smernice a aplikáciou smernice. Nesprávne transponovanie smernice by bolo možné preukázať len konfrontáciou znenia zákona č. 315/2001 Z. z. v jeho znení pred účinnosťou, ako aj po účinnosti smernice č. 2003/88/ES. Žalovaný tvrdí, že nebolo jeho povinnosťou skopírovať doslovné znenie každého ustanovenia smernice. Porušenie smernice môže byť spôsobené až aplikáciou jednotlivých ustanovení smernice, ak si adresát účinkov smernice (napr. zamestnávateľ) vyloží jej ustanovenia v rozpore s jej obsahom. Smernica môže byť do vnútroštátneho právneho poriadku prebratá správne, ale jej konkrétne použitie môže byť v rozpore s cieľom a obsahom smernice. Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu smernice na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Žalovaný zotrváva na názore, že smernica č. 2003/88/ES ani smernica Rady 89/391/EHS sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru neuplatňuje.

2.2 Žalovaný nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že boli splnené podmienky na priznanie náhrady škody žalobcovi. Pre úspešnosť podanej žaloby bolo nevyhnutné preukázať porušenie článku smernice, ktorý priznáva žalobcovi určité právo, teda porušenie článku 6 písm. b) smernice a v prípade, ak by bolo preukázané, že k prekročeniu maximálneho prípustného priemerného týždenného pracovného času došlo, bolo potrebné skúmať rozsah prípadnej ujmy, teda o koľko hodín došlo k prekročeniu limitu a aké následky to malo na žalobcu. K tretej podmienke priamej príčinnej súvislosti medzi porušením právnej normy únie a vzniknutou škodou súd prvej inštancie len všeobecne uviedol, že žalobca preukázal, že v dôsledku porušenia únijného práva musel reálne odpracovať viac ako bol povinný v zmysle smernice, na úkor svojich blízkych, koníčkov, rodiny a iných aktivít nesúvisiacich s jeho pracovným zaradením. Súd prvej inštancie hrubo porušil práva žalovaného, keď len všeobecne skonštatoval v konaní nedokázanú skutočnosť a nevysvetlil, v čom spočívali údajné zásahy do osobnostných práv žalobcu a dokonca ani len nepoukázal na žiaden prepočet služobného času žalobcu, ktorý by toto konštatovanie súdu prvej inštancie podporil. Výška nemajetkovej ujmy nemôže byť výsledkom matematickej rovnice vyplývajúcej z ustanovení o mzdových nárokoch, ako to prezentuje žalobca.

2.3 Žalovaný zotrváva na názore, že je potrebné dôsledne rozlišovať pracovný čas a čas odpočinku podľa smernice a pri výpočte priemerného týždenného pracovného času žalobcu zohľadňovať aj neutrálne dni podľa článku 16 písm. b) smernice. Žalovaný tvrdí, že ustanovenie § 97 zákona o Hasičskom a záchrannom zbere nikdy nebol a nebude transpozičným článkom k pojmu pracovný čas v Slovenskej republike. Súd prvej inštancie odkázal v dôvodoch napadnutého rozhodnutia na novelu zákona č. 315/2001 Z. z. uskutočnenú zákonom č. 258/2024 Z. z. mysliac si, že novou formuláciou § 97 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. je preukázaná nesprávna transpozícia smernice 2003/88/ES do tohto zákona. Žalovaný uvádza, že právna úprava účinná od 01.11.2024 nie je zmenou existujúcej právnej úpravy, ale výlučne jej precizovaním za účelom odstránenia existujúcich interpretačných problémov na krajských súdoch, čo potvrdzuje aj Dôvodová správa k zákonu č. 258/2024 Z. z., v ktorej sa uvádza, že návrhom zákona sa spresňuje výpočet priemerného týždenného služobného času príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a Horskej záchranej služby. Zákon č. 315/2001 Z. z. je z 02.07.2001, smernica 2003/88/ES je zo 04.11.2003. Slovenská republika pristúpila k Európskej únii dňa 01.05.2004. V čase pristúpenia SR do EÚ už existovalo množstvo smerníc, pri ktorých bolo nevyhnutné posúdiť ich transpozíciu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Slovenská republika túto skutočnosť urobila prostredníctvom zákona č. 561/2005 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal aj zákon č. 315/2001 Z. z. Vo vzťahu k zákonu č. 315/2001 Z. z. bolo posúdenie transpozície smernice 2003/88/ES urobené prostredníctvom zákona č. 561/2005 Z. z. tak, že vo vzťahu k článku 2 smernice 2003/88/ES sú transpozičnými článkami: § 85 ods. 1 - 2, § 86 ods. 1 - 4, § 87 ods. 1 - 4, § 88 ods. 1 - 2, § 89 ods. 1 - 3, § 90 ods. 1 - 2, § 91 ods. 1 - 3, § 92 ods. 1 - 4 a § 03 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. Vo vzťahu k článku 6 smernice 2003/88/ES sú transpozičnými článkami: § 85 ods. 1 - 2, § 86 ods. 1 - 4, § 90 ods. 1 - 2, § 92 ods. 2 - 3, § 122 a § 192 zákona č. 315/2001 Z. z. Vo vzťahu k článku 15 smernice 2003/88/ES zákon č. 315/2001 Z. z. neobsahuje transpozičné články. Vo vzťahu k článku 17 smernice 2003/88/ES sú transpozičnými článkami: § 12 ods. 6 - 7, § 85 ods. 1 - 2, § 86 ods. 1 - 4, § 87 ods. 1 - 4, § 88 ods. 1 - 2, § 89 ods. 1 - 3, § 90 ods. 1 - 2, § 91 ods. 1 - 3, § 92 ods. 1 - 4, § 93 ods. 1 - 4, § 94 a § 122 zákona č. 315/2001 Z. z.

2.4 Povinnosťou žalobcu bolo preukázať, že zásah do jeho osobnostných práv nesprávnym prevzatím smernice nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére či v inom prostredí. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. Ak by v dôsledku nesprávneho prebratia smernice neoprávnený zásah do práv žalobcu skutočne existoval a stále pretrvával, bolo by celkom prirodzené, aby žalobca v prvom rade sa domáhal upustenia od takéhoto zásahu u svojho zamestnávateľa, čo žalobca v žalobe nežiada, domáha sa len finančného plnenia, ktoré má slúžiť ako akási kompenzácia bez toho, aby bol tento údajný protiprávny stav do budúca napravený. Bez konkrétnych súvislostí a preukázaných negatívnych dopadov na osobnostnú sféru žalobcu nie je možné konštatovať utrpenú morálnu ujmu na strane žalobcu. Žalovaný tvrdí, že je vylúčená priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi porušením smernice a ujmu žalobcu, keď ujmu v podobe vyčerpanosti, nedostatočnej regenerácie či preťaženia pociťoval žalobca dávno pred podaním žaloby na súd (tri roky späť). Súd prvej inštancie nevysvetlil, prečo ujmu na právach žalobcu videl ako závažnú, keď žalobca pri svojom výsluchu utrpenú ujmu nešpecifikoval a neosvedčil. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy mal súd zohľadniť primeranosť k iným finančným kompenzáciám a k výške náhrady vyplácanej obetiam trestných činov. Žalovaný tvrdí, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je premrštená a nezohľadňuje rozsah porušenia smernice ani vzniknutú ujmu žalobcu a vyplýva iba z tvrdení žalobcu bez konkrétneho dôkazu, de facto predstavuje doplatok mzdy za rozdielnu odmenu medzi určenou a nariadenou služobnou pohotovosťou.

2.5 Žalovaný navrhuje zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie, zamietnuť žalobu v celom rozsahu a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Žalobca navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Odmietol názor žalovaného, že si v tomto konaní uplatňuje mzdový nárok. Nesúhlasil s názorom žalovaného, že vnútroštátny súd ani žiadny súd Európskej únie nemá právo posudzovať súladnosť slovenských predpisov s právom EÚ. Súd Slovenskej republiky sa už opakovane v totožných veciach vyjadrili, že právomoc súdov Slovenskej republiky na prejednanie týchto sporov je daná. Žalovaný úplne ignoruje vykonané dokazovanie. Dôvodnosť uplatneného nároku bola v konaní preukázaná. Prvoinštančný súd správne posúdil pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor. Aktívna vecná legitimitácia žalobcu je podporená judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Súd prvej inštancie správne posúdil splnenie predpokladov pre zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva EÚ. U žalobcu dlhodobo dochádzalo k porušovaniu jeho práva na ochranu zdravia, bezpečnosti, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, práva na súkromný a rodinný život. Pokiaľ žalovaný poukazoval na to, že žalobca nikdy nepožiadaval o dodatočné náhradné voľno ani nevyužil možnosť podľa § 116 ods. 2 zákona o Hasičskom a záchrannom zbere, ale automaticky žiadal finančnú kompenzáciu žalobca uvádza, že má toľko náhradného voľna, že si nestíha vybrať, niekedy je problém vyčerpať aj dovolenku. Výška žalovaného nároku je primeraná utrpenej ujme žalobcu. Zo spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy nemožno automaticky vyvodit', že predmetom sporu je mzdový nárok.

3.1 Žalobca si nevykladá mylne pojmy pracovný čas a priemerný pracovný čas, ako sa to snaží navodiť žalovaný. Žalobca by mal mať po 24 hodín trvajúcej zmene (ktorá môže byť predĺžená výjazdom) dva dni voľna, avšak ani tieto dva voľna na regeneráciu po práci reálne k dispozícii častokrát nemá. Jeho povinnosťou je absolvovať rôzne kurzy a školenia, ktoré služobný úrad plánuje spravidla práve na obdobie medzi služobnými zmenami, kedy by mal mať žalobca voľno a odpočívať. Za čas strávený na kurzoch a školeniach nedostáva žalobca žiadnu odmenu, ale len náhradné voľno, ktoré je povinný čerpať prioritne pred čerpaním dovolenky, pričom dvakrát do roka vždy po pol roku sa náhradné voľno „nuluje“, čo znamená, že ak si ho dovtedy hasič nestihne vyčerpať, toto náhradné voľno mu prepadá bez náhrady. Zavádzajúce je tvrdenie žalovaného, že do výpočtu priemerného týždenného pracovného času nemožno zarátať čas odpočinku, kedy hasič čerpá dovolenku, prípadne je PN. Podľa § 97 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbere sa za čas vykonávania štátnej služby považuje aj čerpanie dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu, nadčas a vo sviatok, ale aj neprítomnosť príslušníka v štátnej službe z dôvodu dočasnej práceneschopnosti pri chorobe alebo po úraze. Skutočnosť, že dovolenka a PN sa v zmysle článku 16 písm. b) smernice do výpočtu priemerného týždenného pracovného času nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne, logicky neznamena, že sa majú odpočítavať od plánovaného služobného času. Smernica č. 2003/88/ES umožňuje, aby si štát určil referenčné obdobie, v rámci ktorého v priemere pracovný čas, vrátane pohotovostí, nepresiahne 48 hodín týždenne. V prípade, ak si štát takéto referenčné obdobie určí, môže

sa v súlade so smernicou v rámci 7 dní prekročiť 48 hodinový pracovný čas zamestnanca, neskôr však musí pracovník odpracovať menej, aby v priemere za štátom stanovené obdobie neodpracoval viac ako 48 hodín. Slovenská republika v zákone č. 315/2001 Z. z. nestanovila, aký je maximálny priemerný týždenný pracovný čas príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a z tohto zákona nevyplýva, že by sa mal robiť nejaký priemer a za aké obdobie sa má priemer vypočítavať. Najvýstižnejšie pre zistenie porušenia článku 6 písm. b) smernice je počítat priemer týždenného pracovného času za celé žalované obdobie, nakoľko smernica požaduje, aby priemerný týždenný pracovný čas bol zachovaný v úplne každom referenčnom období. Prekročenie priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času preukázal žalobca nielen za celé žalované obdobie, ale aj v rámci vyčíslenia priemerného týždenného pracovného času v jednotlivých kalendárnych rokoch či mesiacoch žalovaného obdobia. Odpočítavanie času čerpanej dovolenky a práceneschopnosti je podľa názoru žalobcu v rozpore s článkom 16 písm. b) smernice.

3.2 Na tabuľku zhody predkladanú žalovaným v odvolacom konaní nie je možné podľa § 366 Civilného sporového poriadku prihliadnuť. Žalobcom požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy za žalované obdobie troch rokov je primeraná dobe trvania, intenzite, ako aj následkom porušenia práva únie žalovaným. Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu nie je možné nárok uplatnený v tomto konaní porovnávať s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namieta žalovaný s tvrdením, že je neprimeraná v porovnaní s výškou náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov. Nárok v sume 7 871,87 € predstavuje v priemere za jeden mesiac sumu 218,66 €, za jeden deň približne 7,28 €, čo nie je sumou premrštenou ani neadekvátnou. V zmysle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-243/09 už len samotná strata času odpočinku je sama o sebe dostatočným dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením článku 6 písm. b) smernice a to bez toho, aby k tomu musel pristúpiť aj akýkoľvek iný následok na právach žalobcu podľa vnútroštátneho práva.

3.3 Žalobca navrhuje potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

4. V podaní z 24.06.2025 opakovane žalovaný svoju predchádzajúcu argumentáciu a poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v skutkovo a právne totožných veciach. K vyjadreniu žalobcu k spôsobu zohľadnenia neutrálnych dní v zmysle článku 16 písm. b) smernice uviedol, že sa žalobca nemôže dovoliavať úpravy v § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktoré má vyslovene pracovnoprávny charakter a zabezpečuje vyplatenie náhrady mzdy príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru za dovolenku a práceneschopnosť. Tabuľka zhody nepredstavuje žiaden neprípustný dôkaz v odvolacom konaní, je súčasťou právneho predpisu, ktorý má súd poznať.

5. V druhom vyjadrení z 21.07.2025 poukázal žalobca na novelu zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, účinnú od 01.07.2025, ktorá potvrdzuje dôvodnosť uplatneného nároku. V ostatnom ide len o opakovanie už prednášanej argumentácie.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 ods. 1 C. s. p. po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (z dôvodu nenaplnenia zákonných podmienok uvedených v § 385 ods. 1 C. s. p. pre jeho nariadenie) v rozsahu odvolania žalovaného a s prihliadnutím na ním uplatnené odvolacie dôvody v súlade s § 379 a § 380 ods. 1 C. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. ako vecne správny vo výroku aj v dôvodoch, keď odvolanie žalovaného nevzhládol za dôvodné ani čiastočne.

7. Žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodňoval porušením jeho práva na ochranu zdravia, súkromného a rodinného života tým, že v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES dlhodobo pracoval nad ustanovený limit 48 hodín týždenne. Svoje tvrdenie o prekročení maximálne prípustného týždenného pracovného času dokladal výplatnými páskami od zamestnávateľa, plánom služieb a výpočtom odslúžených hodín v žalovanom období od júla 2021 do júna 2024. Žalovaný svoju obranu, že nedošlo k prekročeniu maximálne prípustného limitu pracovného času nedoložil žiadnou dokumentáciou o rozsahu odpracovaných hodín služobnej činnosti a služobnej pohotovosti žalobcom, iba popieral vznik nároku na náhradu škody na strane žalobcu. Vlastný výpočet priemerného týždenného pracovného času žalobcu neuskutočnil žalovaný ani súd prvej inštancie a povinnosť vysporiadať sa s tvrdeniami strán sporu o porušení článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES sa tak v zmysle § 387 ods. 3 C. s. p. presunula na odvolací súd.

8. Plniac si zákonom uloženú povinnosť skontroloval odvolací súd z údajov dostupných zo spisu, či v žalovanom období dochádzalo a v akom rozsahu k prekračovaniu maximálneho týždenného

pracovného času u žalobcu. Za základ pre svoje výpočty vzal odvolací súd údaje o počte odpracovaných hodín služobnej činnosti a služobnej pohotovosti uvádzané vo výplatných páskach žalobcu a v ID kartách žalobcu, v ktorých sa uvádzajú aj dni a dôvody neprítomnosti v práci, z ktorých odvolací súd vyabstrahoval neutrálne dni. Pri výpočte celkového počtu odpracovaných hodín služobnej činnosti a služobnej pohotovosti odvolací súd odpočítal hodiny pripadajúce na dni čerpania riadnej dovolenky (DOV) a dobu pracovnej neschopnosti z dôvodu, že sa tieto obdobia v zmysle článku 2 ods. 2 smernice č. 2003/88/ES nepovažujú za pracovný čas. Pri neutrálnych dňoch pripadajúcich na obdobie do konca roku 2021 za jeden neutrálny deň z počtu hodín služobnej činnosti vykazovaných v ID plachtách odpočítal odvolací súd 17 hodín z dôvodu, že jedna 24 hodinová služba žalobcu sa skladala zo 17 hodín služobnej činnosti a 7 hodín služobnej pohotovosti a od 01.01.2022 do konca júna 2024 sa za jeden neutrálny deň odpočítalo len 16 hodín, keďže sa v tomto období zmena žalobcu delila na 16 hodín služobnej činnosti a 8 hodín služobnej pohotovosti. Zákon č. 315/2001 Z. z. neurčuje, kedy začína a kedy končí 6 mesačné obdobie, v rámci ktorého by mal zamestnávateľ žalobcovi či iným príslušníkom Hasičského a záchranného zboru podľa § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. rozvrhovať služby tak, aby týždenný 48 hodinový pracovný čas bol dodržaný.

9. Žalobca ohraničil obdobie, v ktorom podľa jeho tvrdenia malo dôjsť k prekročeniu maximálneho limitu týždenného pracovného času na 6 šesťmesačných období počnúc 07/2021 do 06/2024, aj keď v konaní tvrdil, že prekročenie maximálneho limitu 48 hodín týždenne v priemere je potrebné skúmať počas celého žalovaného obdobia bez delenia na 6 mesačné referenčné obdobia. Pre účely kontroly počtu odpracovaných hodín žalobcom v žalovanom období rozdelil odvolací súd, tak ako žalobca, rozhodné obdobie na šesťmesačné cykly počínajúc mesiacom január a končiac mesiacom jún a opäť začínajúc mesiacom júl a končiac mesiacom december toho ktorého roku.

9.1 Odvolací súd súhlasí so žalovaným, že pri výpočte priemerného týždenného pracovného času nie je možné vychádzať z fondu pracovného času, ktorý nepredstavuje veličinu vyjadrujúcu skutočne odpracovaný čas, ale čas plánovaný, do ktorého sa započítajú aj neutrálne dni určené v článku 16 písm. b) smernice. V tabuľke č. 1 vypočítal odvolací súd počet hodín odpracovaných žalobcom pripadajúcich na týždeň podľa údajov o hodinách služobnej činnosti a služobnej pohotovosti uvádzaných vo výplatných páskach predložených žalobcom s prepočtom na kalendárne týždne bez odpočtu neutrálnych dní (pozri stĺpec „počet hodín pripadajúcich na týždeň“).

Tabuľka č. 1 Odpracované hodiny podľa výplatných pásk za obdobie 07/2021 do 06/2024

Referenčné obdobie	Mesiac	Hodiny služobnej činnosti	Hodiny služobnej pohotovosti	Hodiny spolu	Počet týždňov v mesiaci	Počet hodín pripadajúcich na týždeň
--------------------	--------	---------------------------	------------------------------	--------------	-------------------------	-------------------------------------

07/2021	137,13	47,87	185,00	4,40	42,05	
08/2021	146,15	119,06	265,21	4,40	60,28	
1. 09/2021	165,60	41,15	206,75	4,20	49,23	
10/2021	188,55	89,95	278,50	4,40	63,30	
11/2021	177,12	62,88	240,00	4,20	57,14	
12/2021	86,62	35,00	121,62	4,40	27,64	
Spolu	901,17	395,91	1297,08	26,00	49,89	
6 mesačné obdobie						

01/2022	149,50	80,00	229,50	4,40	52,16	
02/2022	102,50	48,00	150,50	4,00	37,63	
2. 03/2022	152,22	98,80	251,02	4,40	57,05	
04/2022	116,21	45,79	162,00	4,20	38,57	
05/2022	116,70	53,80	170,50	4,40	38,75	
06/2022	146,37	103,64	250,01	4,20	59,53	
Spolu	783,50	430,03	1213,53	25,60	47,40	
6 mesačné obdobie						

07/2022	200,55	60,95	261,50	4,40	59,43
08/2022	129,15	62,85	192,00	4,40	43,64
3. 09/2022	151,37	63,13	214,50	4,20	51,07

10/2022 141,58 149,42 291,00 4,40 66,14
11/2022 161,08 78,92 240,00 4,20 57,14
12/2022 140,62 64,00 204,62 4,40 46,50
Spolu 924,35 479,27 1403,62 26,00 53,99
6 mesačné obdobie

01/2023 168,73 69,77 238,50 4,40 54,20
02/2023 120,98 79,02 200,00 4,00 50,00
4. 03/2023 54,75 24,00 78,75 4,40 17,90
04/2023 91,53 38,46 129,99 4,20 30,95
05/2023 157,62 137,06 294,68 4,40 66,97
06/2023 103,48 82,28 185,76 4,20 44,23
Spolu 697,09 430,59 1127,68 25,60 44,05
6 mesačné obdobie

07/2023 216,04 79,92 295,96 4,40 67,26
08/2023 144,00 72,00 216,00 4,40 49,09
5. 09/2023 122,25 61,75 184,00 4,20 43,81
10/2023 154,80 102,20 257,00 4,40 58,41
11/2023 112,00 57,00 169,00 4,20 40,24
12/2023 85,37 40,00 125,37 4,40 28,49
Spolu 834,46 € 412,87 1247,33 26,00 47,97
6 mesačné obdobie

01/2024 117,50 67,88 185,38 4,40 42,13
02/2024 119,50 56,50 176,00 4,14 42,51
6. 03/2024 48,00 24,00 72,00 4,40 16,36
04/2024 175,57 62,93 238,50 4,20 56,79
05/2024 155,00 72,00 227,00 4,40 51,59
06/2024 135,19 54,18 189,37 4,20 45,09
Spolu 750,76 € 337,49 1088,25 25,74 42,28
6 mesačné obdobie

Výsledky v stĺpci „počet hodín pripadajúcich na týždeň“ preukazujú, že bez odpočtu neutrálnych dní slúžiacich podľa tvrdenia žalovaného na ochranu pracovníka, sa vykazuje žalobcovi prekročenie 48 hodinového limitu týždenného pracovného času len v prvom šesťmesačnom období od 01/2021 do 12/2021 a v treťom šesťmesačnom období od 07/2022 do 12/2022. Porovnaním tabuliek č. 1 a č. 2 je evidentné, že odpočet neutrálnych dní má veľký vplyv na výsledok a záver o porušení čl. 6 písm. b) smernice.

10. Z plánu služieb žalobcu za rozhodné obdobie (ID plachta) odvolací súd zistil, akú činnosť žalobca v ten ktorý deň vykonával, kedy mal dovolenku, kedy sa zúčastnil školenia či rekondičného pobytu. Za výkon práce v zmysle článku 2 ods. 1 smernice sa považuje aj účasť na školeniach a povinných rekondičných pobytov absolvovaných žalobcom v zariadení určenom zamestnávateľom. Pre účely výpočtu priemerného pracovného času žalobcu v tejto veci vzhľadom na to, že zákon o Hasičskom a záchrannom zbore ani smernica neurčujú počiatok a koniec referenčných období, zisťoval odvolací súd, či bol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas v žalovanom období tak, že tento rozdelil na šesťmesačné obdobia a zohľadnil neutrálne dni podľa článku 16 písm. b) smernice a ako výkon práce žalobcovi započítal len tie položky, ktoré sa do pracovného času započítavajú. Za prvé šesťmesačné obdobie od 07/2021 do 12/2021 je potrebné odpočítať 4 dni, za druhé šesťmesačné obdobie od 01/2022 do 06/2022 - 9 dní, za tretie šesťmesačné obdobie od 07/2022 do 12/2022 - 3 dni, za ďalšie šesťmesačné obdobie od 01/2023 do 06/2023 - 11 neutrálnych dní, za piate šesťmesačné obdobie od 07/2023 do 12/2023 - 12 neutrálnych dní a za posledné šieste šesťmesačné obdobie od 01/2024 do 06/2024 - 8 dní. Odvolací súd vychádzajúc z ID plachiet spočítal vykazované hodiny služobnej činnosti, hodiny služobnej pohotovosti, od ktorých odpočítal hodiny pripadajúce na neutrálne dni, takto zistil skutočne odpracované hodiny v tom ktorom mesiaci a tieto vydell počtom týždňov pripadajúcich na to ktoré šesťmesačné obdobie po zohľadnení neutrálnych dní. Za prvé šesťmesačné obdobie sa po zohľadnení neutrálnych dní zredukoval počet týždňov oproti Tabuľke č. 1, v ktorej neutrálne dni zohľadnené neboli, z 26 na 25,71

tyždňa. K tomuto výsledku dospel odvolací súd takto: Do prvého šesťmesačného obdobia od júla 2021 do decembra 2021 spadá 184 kalendárnych dní, od ktorých je potrebné odpočítať 4 neutrálne dni a výsledok je 180 dní : 7 = 25,71 týždňov. Rovnakým spôsobom počítal odvolací súd započítateľné dni aj v ďalších šesťmesačných obdobiach. Následne súčet odpracovaných hodín získaných odvolacím súdom z ID plachiet bez hodín pripadajúcich na neutrálne dni bolo vydelených počtom týždňov pripadajúcich na to ktoré šesťmesačné obdobie a výsledok je počet hodín pripadajúcich na jeden týždeň. Podľa výpočtov odvolacieho súdu v piatich šesťmesačných obdobiach odpracoval žalobca viac ako 48 hodín týždenne. Na prvé šesťmesačné obdobie pripadá 52,17 hodín, na druhé 52,44 hodín, na tretie 57,02 hodín, na štvrté 50,49 hodín, na piate 51,36 hodín a posledné šieste 47,87 odpracovaných hodín služobnej činnosti. Uvedené vyplýva z priloženej Tabuľky č. 2.

Tabuľka č. 2: Údaje o dochádzke z ID plachty za obdobie 07/2021 do 06/2024

Referenčné Mesiac Odpracované Hodiny Spolu Neutrálne dni Započítateľné Priemerný počet
 obdobie hodiny (OH) služobnej odpracované podľa dni bez neutrálnych odslúžených hodín
 mínus pohotovosti hodiny ID plachty dní, premenené za týždeň v
 neutrálne dni podľa ID na týždeň 6 mesač. období
 plachty

31 07/2021 166,24 48,60 214,84 184-4=180 dní 1341,49:25,71
 31 08/2021 136,00 129,13 265,13 2 DOV 180:7=25,71 týždňa= 52,17 h/týždeň
 1. 30 09/2021 164,45 41,60 206,05 1 DOV
 31 10/2021 184,30 93,60 277,90
 30 11/2021 170,00 69,60 239,60
 31 12/2021 103,37 34,60 137,97 1 DOV
 Spolu 184 924,36 417,13 1341,49 4,00
 dní za 6 mesačné obdobie

31 01/2022 149,30 80,00 229,30 1 DOV 181-9=172 dní 1288,53:24,57
 28 02/2022 102,30 48,00 150,30 3 DOV 172:7=24,57 týždňa= 52,44 h/týždeň
 2. 31 03/2022 163,00 117,60 280,60 1 DOV
 30 04/2022 157,00 51,60 208,60 1 DOV
 31 05/2022 114,30 55,60 169,90 2 DOV
 30 06/2022 146,23 103,60 249,83 1 DOV
 Spolu 181 832,13 456,40 1288,53 9,00
 dní za 6 mesačné obdobie

31 07/2022 166,00 111,60 277,60 184-3=181 dní 1474,12:25,85
 31 08/2022 152,00 63,60 215,60 1 DOV 181:7=25,85 týždňa= 57,02 h/týždeň
 3. 30 09/2022 150,30 63,60 213,90 1 DOV
 31 10/2022 140,00 150,60 290,60 1 DOV
 30 11/2022 160,00 79,60 239,60
 31 12/2022 156,37 80,45 236,82
 Spolu 184 924,67 549,45 1474,12 3,00
 dní za 6 mesačné obdobie

31 01/2023 161,30 63,60 224,90 1 DOV 181-11=170 dní 1226:24,28
 28 02/2023 104,00 71,60 175,60 3 DOV 170:7=24,28 týždňa= 50,49 h/týždeň
 4. 31 03/2023 129,45 24,00 153,45 2 DOV
 30 04/2023 106,00 39,60 145,60 4 DOV
 31 05/2023 160,00 141,40 301,40 1 DOV
 30 06/2023 137,45 87,60 225,05
 Spolu 181 798,20 427,80 1226,00 11,00
 dní za 6 mesačné obdobie

31 07/2023 169,38 127,60 296,98 184-12=172 dní 1326:24,57

31 08/2023 160,00 72,00 232,00 172:7=24,57 týždňa= 53,96 h/týždeň
5. 30 09/2023 136,00 63,60 199,60 2 DOV
31 10/2023 160,00 103,60 263,60 1 DOV
30 11/2023 112,00 57,00 169,00 6 PN
31 12/2023 109,22 55,60 164,82 3 DOV
Spolu 184 846,60 € 479,40 1326,00 12,00
dni za 6 mesačné obdobie

31 01/2024 117,30 56,00 173,30 3 DOV 182-8=174 dni 1189,62:24,85
29 02/2024 119,30 56,30 175,60 3 DOV 174:7=24,85 týždňa=47,87 h/týždeň
6. 31 03/2024 123,00 24,00 147,00 2 DOV
30 04/2024 182,30 63,60 245,90
31 05/2024 187,00 72,00 259,00
30 06/2024 133,22 55,60 188,82
Spolu 182 862,12 € 327,50 1189,62 8,00
dni za 6 mesačné obdobie

Ak v prvom referenčnom období vydelíme počet odpracovaných hodín 1341,49 počtom týždňov 25,71 dostaneme výsledok 52,17 hodín, čo je priemerný týždenný služobný čas žalobcu v prvom referenčnom období. Rovnakým spôsobom sa vypočíta priemerný týždenný služobný čas žalobcu v druhom referenčnom období, kedy sa celkový súčet odslúžených hodín 1288,53 vydeli počtom týždňov 24,57 a výsledok je 52,44 priemerný týždenný služobný čas žalobcu v tomto období. V treťom referenčnom období je potrebné vydeliť počet odslúžených hodín 1474,12 upraveným počtom týždňov po zohľadnení neutrálnych dní 25,85 a výsledok je 57,02 ako priemerný týždenný služobný čas v tomto referenčnom období. V štvrtom referenčnom období je súčet celkovo odslúžených hodín žalobcu 1226,00 po vydelení počtom týždňov 24,28 dostaneme priemerný týždenný služobný čas žalobcu v tomto období, ktorý vychádza na hodnotu 50,49. V piatom referenčnom období sa delí číslo 1326,00 ako celkový počet odslúžených hodín za toto obdobie počtom týždňov 24,57 a výsledok je 53,96 ako priemerný týždenný služobný čas žalobcu v tomto období. V poslednom šiestom referenčnom období je súčet odpracovaných hodín 1189,62, tento po vydelení počtom na toto obdobie pripadajúcich týždňov 24,85 dáva výsledok 47,87, čo je priemerný týždenný služobný čas žalobcu v tomto období.

11. Z prehľadu výpočtov priemerného počtu odpracovaných hodín za týždeň uskutočneného odvolacím súdom je evidentné, že spôsobom rozvrhnutia služobného času a pohotovostných služieb u žalobcu opakovane dochádzalo k prekročeniu maximálne prípustného týždenného pracovného času podľa smernice 2003/88/ES, čo bolo spôsobené tým, že zákon o Hasičskom a záchrannom zbore umožňoval nezapočítavať hodiny služobnej pohotovosti vykonávané (odslúžené) hasičom v mieste výkonu štátnej služby do služobného času, hoci sa podľa článku 2 ods. 1 smernice aj čas neaktívnej služobnej pohotovosti považuje za pracovný čas definovaný smernicou ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a/alebo praxou. Porušenie článku 6 písm. b) smernice je dôsledkom nesprávnej transpozície smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., čo už priznala aj vláda SR (bod 13. tohto rozhodnutia).

12. Žalovaný v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, keď tento dospel k názoru, že smernica 2003/88/ES nebola správne transponovaná do zákona č. 315/2001 Z. z. a prílišnú pozornosť venoval ustanoveniu § 97 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, ktorý podľa názoru žalovaného nie je ani nebol a nebude transpozíčným článkom k údajnému rozšíreniu pojmu pracovný čas v Slovenskej republike. S názorom žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd nesúhlasí. Súd prvej inštancie uviedol v dôvodoch svojho rozhodnutia právne predpisy a zákonné ustanovenia, ktoré na predmetný spor aplikoval. Zo zákona o Hasičskom a záchrannom zbore považoval súd za rozhodujúce ustanovenia § 85, § 86, § 91, § 92, § 122. Súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, že aplikované ustanovenia zákona o Hasičskom a záchrannom zbore dokazujú, že spôsob a rozsah transpozície smernice 2003/88/ES umožňoval zamestnávateľovi žalobcu nezapočítavať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do pracovného času, čím sa skresľoval rozsah odslúžených hodín žalobcom a dochádzalo k opakovanému prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času podľa smernice. Aj odvolací súd uskutočnil historický exkurz do zákona č. 315/2001 Z. z. a práve na

základe tohto exkurzu dospel k rovnakému názoru ako súd prvej inštancie, že smernica 2003/88/ES nebola transponovaná do zákona o Hasičskom a záchrannom zbere spôsobom, aby účinky sledované smernicou v článkoch 2 o vymedzení pracovného času a času odpočinku a v článku 6 o rozsahu pracovného času boli účinne zabezpečené textom všeobecne záväzného právneho predpisu.

12.1 Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že cieľ článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES (t. j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. v znení účinnom do 31.10.2024 dosiahnutý (naplnený). Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte. Z hľadiska prejednávaného sporu článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín; žalovaný prebral smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa § 85 ods. 2 prvá veta zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že zákon oddeľuje (a) vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci služobného času a (b) vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru bezprostredne nadväzuje na jeho služobný čas. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v oboch prípadoch ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Smernica 2003/88/ES v článku 2 bod 1 a 2 ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a (alebo) praxou a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka Hasičského a záchranného zboru má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z. z. tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času príslušníka Hasičského a záchranného zboru vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v smernici. Posudzované ustanovenia § 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 1 a 2 a § 92 ods. 1 boli prakticky v totožnom znení súčasťou zákona č. 315/2001 Z. z. už v pôvodne prijatom znení účinnom od 01.04.2002. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie dňa 01.05.2004 došlo k zmene uvedených ustanovení zákonom č. 82/2009 Z. z. s účinnosťou od 01.04.2009, kedy sa v ustanovení § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie štyroch mesiacov (z pôvodného rozvrhnutia na obdobie celého kalendárneho roka) a v ustanovení § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. sa rozčlenil výkon služobnej pohotovosti na služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času (§ 92 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.). Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 82/2009 Z. z. dôvodom úpravy malo byť zosúladenie s právom Únie. K ďalšej zmene uvedených ustanovení došlo zákonom č. 400/2011 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2012, kedy sa v ustanovení § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov (z dôvodovej správy k zákonu č. 400/2011 Z. z. nevyplýva dôvod tejto zmeny). Z toho vyplýva záver, že žalovaný v rámci preberania smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie (transpozícia) smernice 2003/88/ES, resp. že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je v rozpore so smernicou 2003/88/ES.

12.2 Odvolací súd súhlasí s názorom žalovaného, že súd prvej inštancie mal v prvom rade skúmať, či k prekročeniu limitu pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice v rozhodnom období vymedzenom žalobcom došlo a to v šesťmesačných referenčných obdobiach, nie na mesačnej báze, ako tak činí žalobca a že pre výpočet priemerného týždenného služobného času nie sú rozhodujúce údaje o fonde pracovného času a súd prvej inštancie konkrétne kontrolné výpočty k tvrdeniam žalobcu neurobil, čo však nemá vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia a možnosť prieskumu napádaného rozhodnutia. Odvolací súd v súlade s § 387 ods. 3 C. s. p. sa zaoberal týmito podstatnými tvrdeniami žalovaného predneseného v konaní na súde prvej inštancie a vyporiadal sa s nimi.

13. Odvolací súd je toho názoru, že nesprávnu transpozíciu smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. potvrdzuje priamo novela zákona č. 315/2001 Z. z. schválená Národnou radou Slovenskej republiky na 35. schôdzi dňa 27. mája 2025 uverejnená v Zbierke zákonov pod č. 179/2025 Z. z. účinná od 01. júla 2025. Návrh novely zákona o Hasičskom a záchrannom zbore predložila vláda, ktorá uznesením č. 298/2025 z 12.06.2025 schválila návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. a potreba novelizácie zákona o Hasičskom a záchrannom zbore podľa dôvodovej správy k návrhu zákona bola vyvolaná prebiehajúcimi súdnymi spormi príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v súvislosti s prekračovaním 48 hodinového priemerného týždenného služobného času, „ktoré vznikajú preto, že sa do tohto limitu nezarátava služobná pohotovosť v mieste výkonu štátnej služby, ako to vyžaduje európska legislatíva“. V návrhu zákona sa uvádza, že služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru podľa aktuálneho znenia zákona č. 315/2001 Z. z. predstavuje 40 hodín týždenne, „pričom služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času“. Služobná pohotovosť sa príslušníkom určuje, t. j. nemajú možnosť ju odmietnuť. Výslovne sa uvádza, že: „Súdny dvor Európskej únie posudzuje legálnosť postupu Slovenskej republiky pri aplikácii smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES, ktorá stanovuje maximálny pracovný čas zamestnanca. Smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na hasičské a záchranné zložky. Zároveň začne Európska komisia posudzovať súlad zákona so smernicou 2003/88/ES; nie je predpoklad úspechu SR, pričom pri nezosúladení národnej legislatívy so smernicou 2003/88/ES hrozia pokuty v státisícoch až miliónoch Eur (vysoká pravdepodobnosť v pomerne krátkom horizonte). Na základe uvedeného je potrebné zabezpečiť zosúladenie národnej legislatívy so smernicou 2003/88/ES.“.

14. Schválená novela zákona č. 315/2001 Z. z. uskutočnená zákonom č. 179/2025 Z. z. nemá žiaden vplyv na tento prebiehajúci súdny spor. Odvolací súd na prijatie novely zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a časť predkladacej správy, v ktorej vláda SR odôvodňuje potrebu prijatia tejto novely, poukazuje len pre účely skráteného odôvodnenia svojho rozhodnutia v zmysle § 387 ods. 1, 2 C. s. p., ktoré umožňuje odvolaciemu súdu pri stotožnení sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie obmedziť sa v odôvodnení svojho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14.1 Odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza, že súd prvej inštancie správne vyriešil všetky sporné otázky vyvstále v priebehu konania. Súd prvej inštancie správne aplikoval právne predpisy, podľa ktorých nárok žalobcu posúdil. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore v znení účinnom za rozhodné obdobie v § 85 ods. 1 a 2 považoval za služobný čas len časový úsek, v ktorom príslušník vykonával štátnu službu a čas služobnej pohotovosti v § 92 ods. 1 a 2 od služobného času oddeľoval. Práve takéto znenie ustanovení zákona o Hasičskom a záchrannom zbore umožňovalo nezapočítavať čas služobnej pohotovosti do služobného času a prekračovanie maximálneho týždenného pracovného času určeného v článku 2 ods. 2 smernice. Pritom účelom smernice 2003/88/ES je chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, smernica sa podľa článku 1 ods. 3 vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Nesprávny je názor žalovaného, že smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Služba hasičov sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, preto sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Aj keď príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia úlohy pri zdolávaní požiarov a na úseku civilnej ochrany obyvateľstva vykonávajú záchranné činnosti pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, ktoré nemožno predvídať, za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať a služobný čas príslušníkov rozvrhnúť tak, aby maximálny týždenný pracovný čas aj u príslušníkov Hasičského a záchranného zboru dodržaný bol.

15. Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. V zmysle článku 144 ods. 1 Ústavy SR a článku 3 ods. 1 Civilného sporového poriadku je súd viazaný medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom a tiež judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Právo Európskej únie má prednosť pred vnútroštátnym právom. Súdny SR sú povinné aplikovať vnútroštátne predpisy v súlade s normami práva Európskej únie a jej výkladom podaným Súdny dvorom Európskej únie. Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyslovil, že smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na služobný pomer zásahových jednotiek verejnej požiarnej služby.

15.1 Nesprávny je názor žalovaného, že článok 17 ods. 1 smernice 2003/88/ES umožňuje odklon od článku 6 smernice v prípade príslušníkov hasičského zboru. Tento článok sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje, na pracovníkov protipožiarnej služby sa vzťahuje článok 17 ods. 3, ktorý však neumožňuje odklon od článku 6 smernice.

16. Predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako škody vzniknutej v dôsledku porušenia práva Európskej únie, smernice 2003/88/ES, ktorá bola nesprávne transponovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky zákona č. 315/2001 Z. z. Vnútroštátny zákonodarcia musí do vnútroštátneho práva prijať transponujúci právny akt a pokiaľ smernica, ktorá v zásade priamy účinok nemá, ale v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie môžu mať smernice vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát, vtedy, ak tento neprijal transponujúci právny akt alebo smernica nebola do vnútroštátneho práva transponovaná správne, môžu sa jednotlivci odvolať na ustanovenia smernice pred orgánom verejnej moci. Právo jednotlivca na náhradu škody voči členskému štátu, ktorý nedodržia právnymi predpisy Európskej únie vyplýva z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vo veci Frankovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90.

16.1 Súdny dvor Európskej únie vo veci Günter Fuß C-429/09 odmietol názor, že je povinnosťou zamestnanca (hasiča), u ktorého opakovane dochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času upozorniť svojho zamestnávateľa na túto skutočnosť s odôvodnením, že vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požadovali od svojho zamestnávateľa skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie noriem únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa vo verejnom sektore systematicky prenášaná na jednotlivca, čím by sa týmto orgánom umožnilo, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňatí z ich dodržiavania. Vyžadovanie tejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku Európskej únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov.

17. Súd prvej inštancie správne ustálil, že podmienky na priznanie nároku na náhradu škody (porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné, medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť) boli splnené. V konaní bolo preukázané, že v dôsledku porušenia únijného práva musel žalobca odpracovať reálne viac než 48 hodín týždenne v priemere a to na úkor svojho času na oddych a bezpečnosť pri práci. Ak je cieľom smernice 2003/88/ES chrániť bezpečnosť a zdravie zamestnanca určením maximálnej doby týždenného pracovného času, denného odpočinku, týždenného odpočinku, ročnej dovolenky a prestávok v práci, nebolo potrebné zisťovať, aký dopad má prekročenie maximálneho týždenného pracovného času na žalobcu či príslušníkov jeho rodiny, postačujúce je, že právo na denný a týždenný odpočinok po ťažkej a zodpovednej práci nebolo zachované.

17.1 Žalovaný v sporoch ako tento popiera vplyv prekročenia maximálneho prípustného týždenného pracovného času 48 hodín týždenne na osobnostné práva žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru bagatelizujúci skrátenie času odpočinku, ktorý má slúžiť na regeneráciu telesných a psychických síl, naproti tomu v dôvodovej správe k novele zákona o Hasičskom a záchrannom zbere uskutočnenej zákonom č. 179/2025 Z. z. v časti Doložka vybraných vplyvov uvádza, že návrh zákona, ktorým sa v § 85 ods. 3 ustanovuje, že priemerný týždenný služobný čas príslušníka, vrátane štátnej služby nadčas a služobnej pohotovosti v mieste výkonu štátnej služby nesmie prekročiť 48 hodín, ak ods. 4 neustanovuje inak uznáva, že „návrh zákona bude mať pravdepodobne pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, pretože môže, v niektorých prípadoch, priniesť zvýšenie voľného času, ktorý bude

môcť príslušník stráviť so svojou rodinou. Ak využije možnosť upravenú § 85a, naopak, je možné, ale nemusí tak tomu byť, že sa mu voľný čas v týždni skrúti. Návrh ráta aj s nárastom disponibilných zdrojov z dôvodu zvýšenia náhrady za služobnú pohotovosť. Tieto vplyvy považujeme za marginálne, keďže návrh nie je primárne zameraný na riešenie sociálnej otázky a nezameriava sa ani na situáciu v rodine, manželstve, či na otázky rodičovstva, hoci môže okrajovo ovplyvniť aj tieto sféry života.“. Za osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov je označené Ministerstvo vnútra SR, ktoré v tomto spore koná za žalovanú Slovenskú republiku. Žalobca odôvodňoval vznik nároku na nemajetkovú ujmu práve vplyvom prekročenia maximálneho týždenného pracovného času na svoju osobnosť a rodinu s následkom rozvodu manželstva, hoci tieto dôvody nie sú pre uznanie dôvodnosti nároku rozhodujúce, keď podľa rozhodnutia SD EÚ vo veci Günter Fuß už len samotná strata odpočinku je sama o sebe bez ďalšieho dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody vzniknutej porušením článku 6 písm. b) smernice a to bez toho, aby k tomuto následku musel pristúpiť aj akýkoľvek ďalší prípadný následok na osobnostných právach žalobcu z hľadiska vnútroštátneho práva. Uplatnený nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy bol posúdený podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka analogicky z dôvodu neexistujúcej právnej úpravy dopadajúcej na tento konkrétny prípad, preto nebolo potrebné preukazovať podmienky na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ustanovené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (žaloba na upustenie od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, odstránenie následkov týchto zásahov, poskytnutie primeraného zadošťačenia inou formou, zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti).

18. Neobstojí názor žalovaného, že si žalobca v konaní spôsobom výpočtu nemajetkovej ujmy uplatňoval mzdový nárok. Cieľom žaloby žalobcu bolo dosiahnuť, aby bola dodržiavaná maximálna hranica týždenného pracovného času v súlade so smernicou. V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie spôsob odškodnenia jednotlivca za porušenie práva Európskej únie zo strany členského štátu by mal vyplývať z vnútroštátneho poriadku. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcovi zo strany členského štátu porušením práva Európskej únie musí byť adekvátne spôsobenej škode. Súd prvej inštancie správne na prejednávany spor analogicky aplikoval ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, keď vnútroštátny právny poriadok neobsahuje ustanovenia, podľa ktorých by bolo možné vec priamo posúdiť. Za bezvýznamné odvolací súd považuje, akým spôsobom dospel žalobca k výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď dôvodom uskutočneného výpočtu bolo len odôvodnenie a možnosť ukontrolovania výšky požadovanej náhrady z hľadiska jej primeranosti. Žalobca, ako mnohí iní žalobcovia v skutkovo a právne obdobných prípadoch, mohol požadovať náhradu nemajetkovej ujmy aj akoukoľvek konkrétnou sumou bez akýchkoľvek výpočtov a keď zvolil spôsob určenia náhrady nemajetkovej ujmy spôsobom ako sa určuje jeho mzda podľa zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, neznamená to, že si uplatňuje doplatok mzdy, iba to, že výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy zrozumiteľným spôsobom odôvodnil. Najvyšší súd SR sa už vyjadril k charakteru tohto sporu napr. v uzneseniach sp. zn. 6Ndc/7/2024 a sp. zn. 5Ndc/7/2024, v ktorých vyslovil právny názor, že sa nejedná o individuálny pracovný spor. Žalobcom požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy spĺňa aj podľa názoru odvolacieho súdu satisfakčnú aj reparačnú funkciu, nebol dôvod znižovať jej výšku vzhľadom aj na skutkovo a právne obdobné spory prejednávané odvolacím súdom, na ktoré poukazoval aj žalovaný. I keď v šiestom referenčnom období nepresiahol priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 48 hodín týždenne, odvolací súd nepristúpil k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie a zníženiu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že vypočítaná hodnota týždenného pracovného času je blízko 48 hodinového pracovného času a zákon o Hasičskom a záchrannom zbore neurčuje, akým spôsobom majú byť určené referenčné obdobia, či na kalendárne polroky alebo na polročné obdobia začínajúce nástupom príslušníka Hasičského a záchranného zboru do služby. Ak by odvolací súd iným spôsobom preskupil jednotlivé mesiace, za ktoré vypočítaval počet odpracovaných hodín žalobcom, bol by tým ovplyvnený výsledok priemerného pracovného času žalobcu. Hodnota priemerného týždenného pracovného času v jednom šesťmesačnom období pod 48 hodín nemá vplyv na výsledok sporu. Odvolací súd považuje náhradu nemajetkovej ujmy priznanú žalobcovi súdom prvej inštancie za primeranú povahe, nároku, aj dĺžke obdobia, po ktoré nemal žalobca z dôvodu nesprávnej transpozície smernice do zákona o Hasičskom a záchrannom zbore zabezpečený oddych po psychicky a fyzicky náročnej práci.

19. Žalovaný mal možnosť preveriť správnosť úvah súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v skutkovo a právne totožnej veci vedenej na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 8C/15/2021 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 16Co/11/2022 v rámci dovolacieho konania začatého na jeho dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici; nestalo sa tak len z dôvodu, že žalovaný

vzal dovolanie späť a Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 9CdoPr/7/2023 zo dňa 27.09.2023 dovolacie konanie zastavil.

19.1 V zmysle článku 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku je povinnosťou súdov rozhodovať v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, medzi ktoré okresné sudy a iné krajské sudy nepatria. Rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky v spore ako je tento neexistujú. Senát 17Co rozhoduje vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy uplatňovanej príslušníkom Hasičského a záchranného zboru voči štátu pre porušenie povinnosti úplne a správne transponovať smernicu Európskej únie konštantne, uznávajúc uplatnené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy príslušníkom Hasičského a záchranného zboru za odôvodnené, pokiaľ je preukázané porušenie článku 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Žiaden zo žalovaným uplatnených odvolacích dôvodov nevzhliadol odvolací súd ako dôvodne uplatnený.

20. Súd prvej inštancie rozhodol správne vo veci samej aj o nároku žalobcu na náhradu trov konania voči žalovanému podľa § 255 ods. 1 C. s. p. v súlade so zásadou úspechu v konaní.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal mu odvolací súd proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).